

En levande experimentverkstad: Stockholm Craft Week

Text och programledning: Moon Yujin

Foto: Svenskt Hantverkscentrum

Varje år i början av oktober färgas hela Stockholm av konsthantverk.

Under fem dagar sprider sig samtida svenskt konsthantverk över stadens stora konstmuseer, museer och gallerier, men också till ateljéer och showrooms. Dessutom tar det plats i vardagliga och öppna miljöer som torg, bokhandlar, frisörsalonger och barer, och skapar ett mångfacetterat panorama likt ett kalejdoskop.

Ett konsthantverk som bjuder in publiken, vandrar tillsammans med publiken och tränger in i publikens egna rum. Det är denna scen vi möter på **Stockholm Craft Week**.

Stockholm Craft Week startade 2019 på initiativ av två hantverksorganisationer verksamma i Stockholm, **Konsthantverkscentrum** och **Konsthantverkarna**, tillsammans med **Värmdö kommun**. Syftet var tydligt: att ge konsthantverket en större och starkare plats inom den samtida konstscenen.

Arrangörerna har omfamnat många olika tolkningar och förhållningssätt till samtida konsthantverk och utvecklat Craft Week till att inte bara representera svenskt konsthantverk, utan också till att bli ett av de mest inflytelserika evenemangen i Norden.

Särskilt anmärkningsvärt är att de som leder Craft Week själva är konsthantverkare och kulturproducenter som arbetar med skapande och kuratering utifrån hantverket. De beskriver sig själva som "ett litet fält i ett litet land", men har samtidigt byggt upp, stöttat och utvecklat evenemanget genom ett tätt och starkt nätverk som just dessa förutsättningar möjliggör.

Bland dessa aktörer spelar **Konsthantverkscentrum** en central roll. Sedan organisationen grundades 1990 har den samlat den praktiska kunskap som samtida konsthantverkare förvärvar, skapat möjligheter till utbyte och erbjudit olika program för att bygga hållbara arbetsvillkor för yrkesutövare. Stockholm Craft Week är en del av detta arbete.

Från starten fram till idag har Konsthantverkscentrum ansvarat för den övergripande planeringen och genomförandet av evenemanget. Organisationen har haft en nyckelroll i att utforma evenemangets struktur och identitet genom att sammanföra och stödja en mångfald av kreativa aktörer.

Tillsammans med **Mai Sandell**, som leder Konsthantverkscentrum, och **Mathilda Kestel**, som ansvarar för genomförandet av flera av huvudprogrammen, fortsätter texten med en skildring av Stockholm Craft Week ...

För att förstå Stockholm Craft Weeks centrala karaktär och ambitioner samtalar vi med arrangörerna om hur ett konsthantverk präglad av experimentlusta och gästfrihet växer fram i Stockholm.

Hur stödjer ni konstnärer, grupper och institutioner som vill medverka, och vilka kriterier är viktigast vid urvalet av program?

Kestel: För att bli en del av programmet gäller tre grundläggande kriterier:

1. Projektet ska vara relaterat till samtida konsthantverk.
2. Det ska hålla en hög konstnärlig och konceptuell nivå.
3. Det ska ha en geografisk förankring i Stockholmsregionen.

De deltagande parterna får kostnadsfritt möjlighet att vara en officiell del av Stockholm Craft Week. De får också stöd i form av mediekontakter och marknadsföring genom en utsedd PR-byrå, ett anpassat digitalt marknadsföringspaket, affischer och trycksaker samt möjligheter till nätverkande och deltagande i särskilda evenemang inom konsthantverksfältet.

Parterna behöver endast stå för kostnaderna för produktion av verk och genomförandet av sina egna program.

Konsthantverkscentrum är en organisation som drivs av yrkesverksamma konstnärer. Det verkar ge goda förutsättningar att bygga nära relationer med olika aktörer inom skapande, förmedling och forskning, och att utveckla samarbeten med stark förankring i praktiken. Är detta också en viktig grund för de experimentella och kreativa initiativ som syns under Craft Week?

Sandell: Svenskt konsthantverk har genomgått en betydande utveckling under de senaste årtiondena. Det har handlat om visionära och experimentella processer som ibland varit kritiska mot etablerade normer inom svensk design. Samtidigt har traditionella hantverkstekniker fortsatt att bevaras och utvecklas.

Detta har varit möjligt tack vare två högskolor med stark inriktning på konsthantverk samt ett relativt stort antal förberedande utbildningar. Även om Sverige inte kan jämföras med Sydkorea, som har en betydligt större konsthantverksscen, har vi länge haft ett behov av fler platser och sammanhang där samtida konsthantverk kan visas, diskuteras och undersökas. Det har också funnits ett behov av fler möjligheter att visa arbeten och bygga professionella nätverk.

Stockholm Craft Week fick snabbt uppmärksamhet bland konstnärer och yrkesverksamma eftersom evenemanget svarade mot just dessa behov. Efter stängningen av Gustavsbergs Konsthall 2021 blev behovet ännu större.

Svenska konsthantverkare besitter en enorm energi och vitalitet. Jag tror delvis att detta hänger samman med att konsthantverket under lång tid haft lägre status än många andra konst- och designområden. Att alla som arbetar med Craft Week antingen är eller har varit konsthantverkare är en mycket stor tillgång. Det är också en viktig förklaring till evenemangets framgång. Alla medarbetare på vårt center har djup kunskap om området och är personligen engagerade i att stärka och utveckla konsthantverket.

Planerar ni själva program som tydligt uttrycker denna identitet och expertis? Vad vill ni särskilt lyfta fram?

Kestel: Vi planerar och genomför också egna program. Exempel är konferenser som erbjuder kompetensutveckling och nätverksmöjligheter för konsthantverkare, invigningsevenemang och utdelning av hantverkspriser, utställningar och konstnårsresidens på centret, hantverksworkshops för barn samt guidade visningar för grupper. Syftet med dessa aktiviteter är att visa upp samtida konsthantverk av hög kvalitet. Detta ligger väl i linje med de mål som tidigare nämnts för Stockholm Craft Week.

De partner som deltar i programmen väljs ut av styrelsen utifrån ansökningar, och detta utgör grunden för den övergripande programplaneringen. Under festivalperioden blir museer, konsthallar, gallerier, ateljéer, konstskolor, butiker och bokhandlar i Stockholm och dess närområde arenor för samtida konsthantverk.

Det verkar som om nästan hela hantverksfältet deltar i evenemanget, från unga konstnärer till erfarna curatorer med lång yrkeserfarenhet. Vilka konkreta insatser har ni gjort för att uppmuntra deltagande och samarbete?

Kestel: Craft Week är en värdefull och viktig möjlighet för konsthantverkare att visa sina verk och möta allmänheten. Positiva omdömen i medier och engagemang på sociala medier har hjälpt oss att locka många olika partner att delta. Särskilt evenemangets professionalism och välkomnande atmosfär har uppmuntrat nya samarbetspartner att ansluta sig år efter år.

En visuellt övertygande och noggrant planerad kommunikationsstrategi, liksom det faktum att partner och konstnärer kan delta kostnadsfritt och endast står för sina egna produktionskostnader, har också bidragit till att sänka trösklarna för medverkan.

Vi involverar inte bara etablerade institutioner utan också nya och tillfälliga platser som normalt inte visar konsthantverk. På detta sätt har Craft Week blivit ett evenemang som gör det möjligt för människor i Stockholm, och till och med för oss själva, att upptäcka staden på nytt.

Det är också viktigt att allt fler projekt initieras och drivs av konstnärerna själva. Det är inte ovanligt att nya grupper bildas som en följd av Craft Week. Konsthantverkare från alla generationer vill delta och investerar mycket tid och energi i att planera program och aktiviteter. Deltagarna spänner från nyutexaminerade konstnärer med kandidat- eller masterexamen till konstnärer i 80-årsåldern som varit aktiva i flera decennier.

Finns det några riktlinjer eller teman för de enskilda programmen? I 2025 års upplaga märktes många verk och utställningar som engagerade sig i samtida samhällsfrågor. Kan detta ses som en tendens inom dagens svenska konsthantverk? Hur ser ni på samarbeten och gränsöverskridanden mellan konsthantverk och andra områden?

Sandel: Eftersom de enskilda programmen utformas av våra partner lägger vi oss inte i innehållet, så länge de följer våra deltagandekriterier. Styrelsen värdesätter dock innovativa och samtida projekt högt. När vi har fått en överblick över helheten lyfter vi fram vissa teman i press- och marknadsföringsmaterial för att tydliggöra årets karaktär.

Under de senaste åren har konstnärliga undersökningar och installationsbaserade arbeten fått en allt viktigare roll. Detta överensstämmer väl med hur svenskt konsthantverk utvecklas. Samtida konsthantverk rör sig över flera konstnärliga discipliner. Att utmana och tänja på etablerade gränser verkar vara en viktig drivkraft för utvecklingen.

Kestel: Vi är intresserade av att presentera konstnärligt högklassigt och samtida konsthantverk. Vi vill också skapa ett evenemang som omfattar olika typer av partner, platser och uttrycksformer, där teoretiska program, tekniska workshops och utställningar kan samexistera. Intresset för samtida samhällsfrågor utgör, tillsammans med de materiella traditionerna, en av grundpelarna i det svenska konsthantverksfältet.

Hur definierar då Svenskt Konsthantverkscentrum samtida konsthantverk? Hur uttrycks denna syn och vision genom Craft Week, och hur hoppas ni att besökare ska uppleva konsthantverk?

Vi definierar samtida konsthantverk i en svensk kontext på följande sätt:

Konsthantverk kan omfatta funktionella föremål, skulpturala verk, rumsliga installationer och offentlig konst. Gemensamt för dem alla är att de bygger på hantverk som en kunskapsbaserad praktik.

Samtida konsthantverk har utvecklats ur historiska hantverkstraditioner med praktiska funktioner och specialiserade tekniker. Det har sina rötter i materialbaserade traditioner, särskilt keramik, glas, metall, textil, papper och trä, och hämtar inspiration från dessa.

Konsthantverk är både en självständig konstform och ett kunskapsfält som under 2000-talet har expanderat kraftigt, särskilt i Sverige. Sveriges högre utbildningar inom konsthantverk utbildar väl kvalificerade yrkesutövare. Under det senaste dryga

decenniet har området också etablerat sig som ett starkt akademiskt fält. Samtidigt fortsätter yrkesutbildningar och lärlingsbaserade utbildningsprogram att stödja utvecklingen av professionell kompetens.

Som vi nämnde tidigare är vårt mål att bredda och förnya förståelsen av vad konsthantverk är och vad det kan vara. Craft Week har bidragit till att väcka ett nytt intresse för samtida konsthantverk och fördjupa allmänhetens förståelse för fältet.

År 2025 bjöd ni officiellt in en delegation av koreanska experter inom samtida konsthantverk, bestående av curatorer, kritiker, gallerister och representanter för relaterade institutioner. Programmet visade en tydlig ambition att utveckla utbytet inte bara med Europa utan också med andra delar av världen. Hur planerar ni att utveckla detta besöksprogram framöver, och vilken relation vill ni bygga med den koreanska konsthantverkssektorn?

Inför 2026 års evenemang planerar vi återigen ett delegationsprogram i samarbete med Svenska institutet och Konstnärsnämnden (Swedish Arts Grants Committee). Den här gången kommer Svenska institutet att leda arbetet med att bjuda in experter från Nordamerika.

Båda dessa statliga organisationer har internationalisering och främjandet av kulturellt utbyte som centrala uppdrag, och de ser vårt center och Craft Week som en viktig plattform. Deras intresse sammanfaller med vårt mål att stärka svensk konsthantverks internationella ställning och bygga långsiktiga relationer med internationella partner.

Beslutet att bjuda in den koreanska delegationen 2025 grundade sig på en önskan att presentera svenskt konsthantverk för koreanska experter och skapa möjligheter för framtida samarbeten och utbyten. I Sverige är kunskapen om koreanskt konsthantverk fortfarande relativt begränsad. Vi tror att delegationens besök kan främja ett meningsfullt och ömsesidigt kunskapsutbyte mellan våra båda länder.

Kan ni berätta om temat, de nya satsningarna och huvudprogrammen för Stockholm Craft Week 2026? Vad ser ni särskilt fram emot?

Årets evenemang blir det största hittills sett till antalet deltagande partner. Vi har tagit emot fler ansökningar än någonsin tidigare och godkänt det högsta antalet partnerprogram i evenemangets historia.

Många nya platser kommer att delta, och antalet workshops och guidade turer blir större än någonsin. Med utgångspunkt i återkopplingen från den koreanska delegationen förra året planerar vi också kortare och mer specialiserade visningar.

Årets nyckelprogram omfattar konferenser, utställningar och samarbeten med historiska byggnader och kulturmiljöer. Den 30 september arrangeras konferensen **”Collaborating Craft”**, där talare från USA, Storbritannien, Frankrike samt svenska konsthantverkare och curatorer medverkar.

Galleri Platina kommer att visa verk av femton ledande nordiska smyckekonstnärer. Konsthantverkarna, som firar sitt 75-årsjubileum, planerar en stor utställning på Hallwylska museet.

Stockholms konserthus, där Nobelprisutdelningen hålls varje år, firar sitt 100-årsjubileum genom att bjuda in studenter från Konstfack. Studenterna kommer att skapa och presentera nya verk av koppar som återvunnits från konserthusets tak i samband med en nyligen genomförd renovering.

Hur hoppas ni att Stockholm Craft Week ska utvecklas som evenemang och plattform i framtiden?

Vi känner stor stolthet över vad vårt relativt lilla team har åstadkommit hittills. Evenemangets omfattning är beroende av våra resurser. Eftersom vi värdesätter kvalitet framför kvantitet är vårt mål inte att kraftigt öka antalet partner eller aktiviteter.

I stället vill vi nå en större publik och stärka evenemangets internationella synlighet.

Alla partner bidrar till evenemanget genom att skapa innehåll, och för att kunna genomföra festivalen är vi också beroende av extern finansiering. Vi hoppas att Stockholms stad, Region Stockholm och Statens kulturråd, som hittills har stöttat Stockholm Craft Week, även fortsättningsvis kommer att ge sitt stöd till evenemanget.